

ΡΩΜΙΚΕΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΓΡΑΦΗ Ο ΣΟΥΡΗΣ

Έβδομον κι' είκοστών μετρούντες χρόνον
έδρευόμεν' στην γήν των Παρθενώνων.

Καινούργιος χρόνος ένδεκα και χίλια κι' έννακόσα,
δλο γιά την' Ανόρθωσι θά περνοδίν' ή γλώσσα.

Τών όρων μας μεταβολή, ένδιαφέρουσα πολύ.

Γράμματα και συνδρομαί—άπ' ευθείας προς έμέ.
Συνδρομή γιά κάθε χρόνο—ό κ τ ώ φ ρ ά γ κ α ε ί ν α ι μ ό ν ο .
Γιά τά ζένα όμως μέρη—δέ κ α φ ρ ά γ κ α κ α ι ' σ τ ό χ έ ρ ι .

Είς γνώσιν φέρομεν παντός ευμούσου τσελεπή
ότι πωλούμεν σώματα «Ρωμηού» ανέλλιπη
μέ την ανάλογον τιμήν. κι' ύπονος άπ' έξω θέλει
δέν θά πληρώσθι δι' αυτά τχυδρομείων τέλη.

Νοεμβρίου δεκάτη κι' ένάτη,
κι' έπιστρέφει σάν πριν τό Παλάτι.

Χίλια κι' όγδοήντα κι' έκκτόν επτά,
και πτωχεύσει κανουν πρόσωπα σεπτά.

Σε δράσεως άγώνα μάς ήλθε κι' ή Κορωάνα.

θά καθίσετε 'στ' αυγά των όπως και προτίτερα,
νά περνοθι καλά κι' ένεινοι, μά κι' έμετις καλλίτερα.

Καλώς μας ήλθε, Βασιλή, σε τόσας ευτυχίας,
ν' άρχισθι πάλ' ή μουσική,
και μερικαίς και μερικί
νά βλέπονται 'στ'ά Ζάππεα και στήν Δενδροστοιχίας.

Καλώς ήλθε, Βασιλή, μέ στην τόσην ευπραγίαν,
κι' άνρωτάτε και γιά μάς άκραν χαίρομεν υγείαν.

Ίσως πάλι νά μας φέρησι νέας συμπαιθείας δώρα...
και τον Αίρενταλ τον είδες,
κι' όλοι σουδωσαν έλπίδες
όπως πάντοτε και τώρα.

Μέσα 'στης' Ανορθώσεως τά χρόνια
κι' ό Ρέπουλης εβγήκε μά φορά
'βαστώντας' μπρός' στή μήτη του κολόνια,
κι' έτρεχε δεξιά κι' άριστερά.

Καλώς ήλθε, Κορωάνα,
και θεσάως θά γνωρίζη
πως τό Κράτος κυβερνάται
όπως άγαπας κι' όρίεις.

'Επήγε κι' άπ' έδώ κι' άπ' εκεί πέρα,
έμπήκε σε τεμένη μυροβόλα,
κι' έφυγε προτροπάδην κι' ή χολέρα,
κι' έτσι κανεσι δέν τ'ίναζε τά κώλα.

'Ο λαός προς τό παρόν' Αναγέννησιν ζητεί
κι' όλο και χειροκοτεί.
Τίποτα δέν τον ταραττει, μόνο λένε κατ' αυτάς
πως ή Κρήτη θ' άποστείλη 'στην' Αθήνα βουλευτάς.

Εύρηκαν σωτηρία κι' όλας κι' όλοι
μέ της 'Ερμιονίδος τον Μακώλη.
Ού μήν ό της Αιγύπτου Μανωλάκης,
όπου κι' αυτός γεραίρεται πολλάκις,
έφερε κ' ήτι μούπιλα προσράτως
και μέσα 'στην' Αθήνα τά τέλ' όνισα,
κι' έβαλε σε τραγιάματα τό κράτος,
κι' όλους μ' αυτό τό κ'όλο μετ' αλώνισα.

Μά δέν δίνομε λεφτό,
Βασιλή μου, και γιά αυτό,
γιατί λέν πως ό Δευτέρης και σ' αυτους θά ακούθη: πίσω,
άλλως θά την διχλώσω
και την πόρτα της θά κλείσω.

Βασιλή μου, θά μάς εύρης όπως μάς εγνωρίσεις...
Χαίρε, καλώς ώρισε.

Κι' ό Ξυλένρος ό πολίτης συζητεί περί της Κωήτης.

Φ. — Κάτω τάρματα, παιδιά,
και κανένιας ταμουδιά

γὰ τὴν Κρήτη νὰ μὴ ἐγάλῃ...
στάσις ἀψογος καὶ πάλι.

Δὲν μὰς λέτε τί ζητεῖτε
μὲς' ὅτῃς φουρμαῖς, παλλῆλικαῖς;
τὰ σπαθιά σας' ὅτ' αἰχμάριχ
ἦσυχ' αὖ τὰ κρατῆτε.

Κόψετε τὴν τόση φόρα,
μὴν ἀκοῦτε θερμοκαίμους,
ἔδραγκατε καὶ σείτε τὴν ὥρα
νὰ γυρεύετε πολέμους.

Μὲ πολέμου πατινάδες
μὴ μὰς πέριτε ταῦτά, εἰ,
ζανασβύστε τὴν φωνιά
κ' ἴλοένα τεμενάδες.

Μὴ βροντᾶτε, μὴν ψοφῆτε
μὲ μυστηριώδεις ἤχους,
τοὺς προπάτορας ἀφῆτε
μὲς' ὅτῃς τὰ φύουσι τὸν ἦσυχους.

Μὴ, παιδιὰ μου, συγκεντρώσεις
μὲ φωνῆς γενναίας τόνου,
νὰ προσέχετε καὶ μόνον
ὅτῃς μητρὸς τὰς ἀνορθώσεις.

Ἦσυχ' αὖ καὶ τὴν ἄς κάσθη
τὸ καθένα Κρητικᾶτσι,
μὴ τουφεκί, μὴ Γκραδάτσι.

Μήτε βέργα μὴ βαστάτε,
πρὶν οἱ τόσοι σας προστάται
ζαναπλώσουν τὰ ξεράδια
ὅτ' ἀπαχεῖα σας τὰ κουράδια.

Κυτᾶτε τῆς δουλίτσας σας,
τὰ λάδια, τῆς ἐλήτσας σας,
κ' ἀλλάζετε κεφάλι.

Ἄς πᾶνε νὰ κουρεύονται
αὐτοί, ποὺ κουρεύονται
μ' ἐπαναστάσεις πάλι.

Μακρὰν σας κάθε χίμαιρα,
μακρὰν σας κάθε τρέλλα,
κακρὸς δὲν εἶναι σήμερα
γὰ δρόντους καὶ φουρνέλα.

Ὅ Κρήτη, μὴ φανῆς τρελλή,
σὺν κόρη πρὶς σέε καλῆ
ὅτῃς μάνιας σου τὴν συμβουλῆ.

Ἄς λείψουνε τὰ χωρατὰ,
τὴν μάνια σου μὴ σκάνης,
μὴν πᾶς ἐκεῖ στὸν Γαλατᾶ,
μὴ Συνελεῦσεις κἀνης.

Ὅ κόρη, μὴν ἐξάπτεισαι, μὲ στρέψ' κ' ἔδω πέρα
νὰ ἴδῃς τί πόνους ἔχομε, τί ντραβάλα μεγάλα,
τοὺς Γαλατᾶδες ἀφῆσε, κ' ἔκουσε τὴν μητέρα,
ποὺ θέλει μὲ τοὺς γείτονας νὰ τάχῃ μέλι γάλα.

Ἄς σοὺ περάσῃ τὸ μπουρί,
κ' ἢ μάνια τώρα δὲν ἔμπορεῖ
νᾶχῃ μὲς' ὅτ' ἄλλα τὰ πολλὰ
καὶ τὸν δικό σου τὸν μελά.

Ἡ πανώμνιτος τῆς στάσις
πανταχοῦ θαυμάζεται,
κ' ἴλο δρᾶ μὲ νέας δράσεις
καὶ προτομαζέεται.

Κύτταξέ τὴν τὴν μητέρα
πῶς δουλεύει νύκτα μέρα,
καὶ γὰρ Στόλο καὶ Στρατό
ἔχει ντέρτι, δυνατό,
καὶ πληροῖνε τὸν Ἐγγέλιος, καὶ πληροῖνε καὶ τὸν Γάλλο,
μὰ τῆς λένε πῶς δὲν ἔχει μίτε τὸνα, μήτε τᾶλλο.

Κύτταξέ τὴν τὴν μητέρα,
ποὺ δουλεύει νύκτα μέρα,
μὰ τῆς λένε μέσα κ' ἔξω: μὲ τὴν ἀψύγη νὰ μείνης
γὰρτὶ δὲν ἔμπορεῖς νὰ κἀνης μήτε πόλεμον ἀμύνης.

Μὴν ἀεροκοπανῆς
μὲ τὰ κλέη τῶν προγόνου,
ἀψογος καὶ τεμενάς
νᾶναι πρόγραμμά σου μόνου.

Κανεὶς μὴν κορώνη,
δὲν εἶναι σὺν πρώτα,
ἀλλοιωτικοὶ χρόνοι,
καὶ νὰ καθεστῶτα.

Σκορποῦν κ' ἢ δαφνούλιας,
σκορποῦν κ' ἢ μυρτιάς,
καὶ σβύθουν φωταῖς
σὲ δούλιας καρδούλιας.

Ἄλλοιώτικη ράσσα
καὶ φύσει καὶ θέσει,
στομάχι, μπουνάτσα,
προστάται καὶ φέσι.

Μὲ νοῦ Ρωμοσύνη,
στρατεῦματα, στόλο,
παντοῦ σωφροσύνη
καὶ Νέστορες βλοῖ.

Γελάτε μὲ κλέη,
κ' αὐτὸς ποῦ ἔμπορεῖ
ἄς κἀνη τὸν ἔμπορα.

Καὶ μόνος ἄς λέη:
ὁ νέος καιροῖ!
ὁ μόρεςιό τέμπορα.

Τέτοια τῆς ζαναφανώζου τῆς μητέρας σου τῆς μαύρης,
ποὺ ζητεῖς' στὴν ἀγκυλιά τῆς
μὲ τὰ μητριαῖα φίλια τῆς
βάλασσα καὶ τώρα νᾶβρης.

Νᾶσαι φρόνιμη, τῆς λένε, κ' ἴλο γὰρ διοργανώσεις
νὰ μὰς παῖξῃς ὀργανέτο,
κ' ἔταν ἓνα κ' ἄλλο χεῖρ δὲν ἔμπορεῖς νὰ τὸ δαγκώσῃς
ἀρπαχοῦ καὶ φίλησέ το.

Τέτοιας περίπου συμβουλας, τέτοιας περίπου λόγια,
 που πρέπει, Περικλέτο μου, να πάχης κομπολόγια,
 κι' άλλοι μας τάπαν άλλοτε, και τώρα, καθώς ξέρεις,
 μας τάπε κι' ο Δευτέρης.

Κι' όλοι τούπαν' Ξωανά,
 που τὰ' λάλησες τρανά,
 που μας τάπες σιταράτα,
 νέτα σκέτα, τσικουράτα.

Κι' έχαρήκανε πολλοί
 κι' άκουσα μέσ' στή Βουλή
 μιά θριάμβου κλαπαθόρα,
 κι' άγαλλίασε κι' ή χώρα,
 όπου τάπλυτά της τώρα
 ξαναβγήκανε' στή φύρα.

"Όμως κι' οι Πασαδάδες βλοι
 έχαρήκανε' στή Πόλι,
 τὸ Ντιβάνι κι' ο Κερίμ,
 και μὰς είπανι άφεριμ.

"Άφεριμ κι' από χαρίμα
 μὰς φωνάζουν Χασουμάκια
 και μὰς ρίγουν πασουμάκια,
 που' μαζ' έψαμα τὰ χέμα
 καθαῖνος επανατάτου,
 που δέν είναι' σ'τά σωστά του.

"Άφεριμ Κισλαραγάδες ξεφωρίζουν και ζ'ουζέδες,
 κι' από μέσ' από τ'αμαζά
 Μουεζίνδες κηρύττουν πῶς; τῶν Ρουμ οι νέοι παῖδες
 πάσχουν από φρονιμά.

"Άφεριμ' στους σωφρονοῦντας σήμερα κι' ζείποτε,
 άφεριμ σ' αὐτοῦς μονάχα, και' στους άλλους τίποτε.

"Άφεριμ' στους Ρουμ γι' αὐτά
 λένε και' σ' τὸν Γαλατᾶ
 και' σ' τή Πόλι τὸ Τσαρσί.

Κι' οι προσάται μας, μεσκίνη,
 γκράτσια μὰς λέν κι' εκείνοι,
 γιές, ολόαιτ, μίλλ μερσί.

Κι' ο Περικλέτος ο συνετός περι τῆς Κρήτης λαλεῖ κι' αὐτός.

Π. — Κι' ἐγὼ λοιπὸν συντάσσομαι μαζί με τὸν Δευτέρη,
 κι' ἐπικροτῶ' στους λόγους του με τὸνα κι' ἄλλο χέρι,
 κι' ἀντάξιός μου φρίνεται πολυπλήθων ἐπαίνων,
 ὅπου κατέβασε ταῦτά πολλῶν μπουμπουνισμένων.

Μὰ δέν μου λές, βρέ Φασουλῆ,
 μπουμπουνισμένη κεφαλή,
 νομίζεις ὅτι πόλεμο' μπορείς νὰ κάνης ἔτσι
 και' τοὺς ἐχθροῦς σου νὰ τοὺς φξῶς εἶδος κοκορέτσας;

Νομίζεις, βρέ ζωντόβολο και' καύκαλο ξερὸ,
 πῶς στεφανώνες' εὐκόλα με νίκαις λαμπεραῖς;
 ἢ μὴ νομίζης ὅτι ζῆς ἀκόμη' σ' τὸν καιρὸ,
 που' δένανε λουκάνικα' σ' τὸν σκύλων τῆς οὐραῖς;

Θαρρεῖς πῶς ζῆς ἀκόμη' σ' τῆς ἐποχαῖς ἐκείναις,
 που' κάνανε πολέμους με' παλαιοκαρμπιναῖς;
 Νομίζεις πῶς και' τώρα' μπορείς σὰν σοῦ καπνίση
 νὰ κάνης ραβασί
 σ' Ἄνατολή και' Δύση;

Πιστεύεις, βρέ κολλήγα,
 πῶς θὰ με συγκνίσσης,
 ἂν τώρα παιανίσσης
 τὰ θούρια τοῦ Ρήγα;

Νομίζεις, ἂν με φέρης σὲ τρώπαια προγόνων,
 πῶς μέσα μου θὰ βάλῃς τὸ μένος τῶν ἀγώνων;
 "Αληθινὰ θαρρεῖς
 και' τώρα πῶς' μπορείς
 νὰ με φρονιματίσης με' τέτοια παραμύθια;
 ἂν ἔτσι τὸ νομίζης' τρελλάθῃσες ἀλλήθικα.

"Ἐτσι θαρρεῖς ὁ πόλεμος πῶς εἶναι καίξες γέλας;
 κι' ἂν βάλῃς βράκα σήμερα, κι' ἂν βάλῃς φουτανέλα,
 'μπορεῖς και' τώρα, παλαβέ,
 νὰ σκουζήσι' τε τῆ μητρί,
 ἄλλον, ἀνφάν ντὸ λά πατρί,
 ζούρ ντὶ γκλοάρ ἔτ ἀριβεῖ;

Φρούρει και' σὺ τὴν ἀψογον με' σ' τὴν ἀνακμπουμπούλα...
 εἰδῶ καράβια χάνονται και' σὺ που' παζ, βαρούλας;
 Μὴ φλέγειςαι σὰν κι' ἄλλοτε με' τῶν Κρητῶν τὰ κάζα,
 ἔμετς, μερῆ, δέν πιάνομε με' τοὺς πολέμους μπάζα.

Τὸ Σύνταγμα τὸ νέον ἐν ἡσυχίᾳ φρούρει,
 κι' ὁ πόλεμος δέν εἶναι γιὰ τὴν' δική μας μόρφη.
 Σὺ, πούσαι προκισμένος με' πολεμάρχου κρῆσι
 και' θέλεις μεγαλειτα,
 'δές και' τὴν Ἰταλία
 πῶς δέν τῆς ἐπιτρέπουν εἰλεύθερα νὰ δράση.

'Επισταμένως κρῖνε
 παντοῖα γεγονότα,
 και' μάθε πῶς δέν εἶναι
 ὁ πόλεμος σὰν πρώτα.

Σήμερ' ἀεροπλάνα πετοῦνε' σ' τὸν ἀέρα,
 και' μπόμπαις, μπουνοταλᾶ,
 ρίχουν από' ψηλά,
 κι' ὁ διάολος σοῦ πέρνει και' μάνια και' πατέρα.

Μὰ κῦρταξε κι' ἐκεῖ
 σ' τὴν Κυρήνακῆ.

Διάβασε τῆς Βεγγάζης τὰς μάχας και' τῆς Δέρνας...
 ὁ πόλεμος δέν εἶναι μεθύσι τῆς ταβέρνας.

Δέν πρέπει τώρα, Φασουλῆ, ν' ἀκούς τοὺς φαφλατάδες...
 καλὰ τὰ φαρδομάνικα, μὰ γιὰ τοὺς Δεσποτάδες.
 Μπορεῖς νὰ κάνης πόλεμο;... σὰν δέν' μπορείς δουδάσου
 και' κέττα τὴν δουλεζά σου.

Κι' ἂν κάνονες' σ' τὸν Γαλατᾶ
 οι Κρητες πανηγῆρι,
 με κεραλὸν μπουμπουνητᾶ
 δέν γίνεται χέρι.